

Rapport

Projectnummer: 370741/51001601
Referentienummer: NL22-648800269-36293
Datum: 14-11-2022

Verkennend Natuuronderzoek Parkhoven Leeuwarden

Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Verantwoording

Titel	Verkennend Natuuronderzoek Parkhoven Leeuwarden
Subtitel	Oriënterend onderzoek in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer	51001601
Referentienummer	NL22-648800269-36293
Revisie	D02
Datum	14-11-2022
Auteur(s)	Rietje Klous
E-mailadres	rietje.klous@sweco.nl
Gecontroleerd door	Germ Zeephat
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Rik Jansen
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Kader van het onderzoek	4
1.2	Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten	4
2	Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden	7
2.1	Toetsingskader	7
2.2	Inventarisatie	7
3	Wet natuurbescherming: soortenbescherming	10
3.1	Toetsingskader	10
3.2	Methode.....	11
3.3	Voorkomende ecotopen	12
3.4	Planten.....	12
3.5	Vleermuizen.....	12
3.6	Overige zoogdieren	14
3.7	Vogels.....	14
3.8	Amfibieën en Reptielen	15
3.9	Vissen	15
3.10	Ongewervelden	16
4	Natuurbeleidskaders	17
4.1	Toetsingskader	17
4.2	Natuurnetwerk Nederland.....	17
5	Conclusies	19
6	Bronnenlijst	22

1 Inleiding

1.1 Kader van het onderzoek

Slokker Vastgoed heeft Sweco gevraagd voor het opstellen van een ruimtelijke onderbouwing voor de ontwikkeling van woningen en appartementen aan de Dorhoutstraat en De Tuinderij in Leeuwarden. Eén van de onderzoeken die nodig is voor de ruimtelijke onderbouwing is een verkennend natuuronderzoek. Dit onderzoek is uitgevoerd in 2021 (Sweco, Verkennend Natuuronderzoek Parkhoven Leeuwarden, SWNL0277386). Inmiddels is het ontwerp in een definitieve fase en is er een beter inzicht in de bomen die behouden kunnen blijven. Voorliggende rapportage is aangepast op deze informatie.

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Wet natuurbescherming:
  - Natura 2000-gebieden;
  - soorten.
- Natuurnetwerk Nederland (NNN) gebieden buiten het NNN (onder andere weidevogelleefgebied).

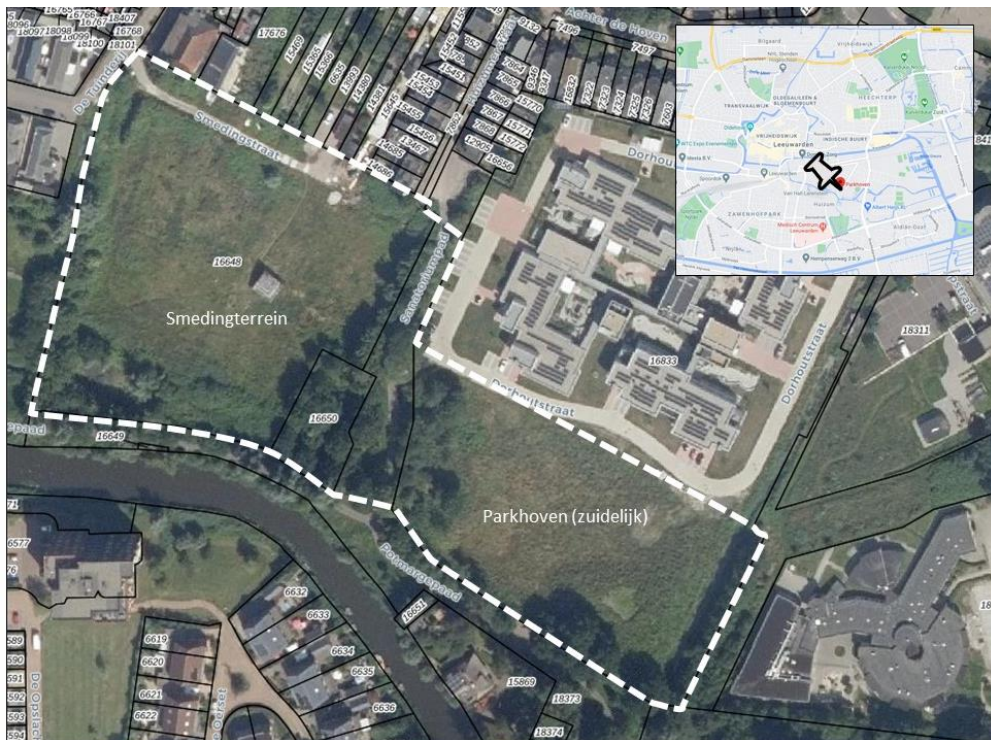
Het verkennend natuuronderzoek is erop gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

In dit verkennend natuuronderzoek heeft toetsing plaatsgevonden op beschermde Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en op de natuurbeleidskaders. In 2013 heeft ook natuuronderzoek plaatsgevonden in het plangebied. Dit onderzoek is niet meer actueel, maar relevante gegevens zullen worden meegenomen in voorliggend onderzoek.

1.2 Ligging plangebied en voorgenomen activiteiten

Het plangebied bestaat uit op het moment van onderzoek braakliggend grasland met langs de randen bomen. Grofweg zijn er twee aan elkaar grenzende delen van het plangebied te onderscheiden. Het westelijke deel ligt ten zuiden van de Smedingstraat tot aan het pad langs de Potmarge. Hier hebben in het verleden kassen gestaan. Nu ligt het braak en is er nog een oud bassin aanwezig en een doodlopende zijtak van de watergang Potmarge. Het oostelijk deel ligt ten zuiden van een nieuwbouwwijk aan de Dorhoutstraat tot aan Achter de Hoven. Deze nieuwbouw heeft plaatsgevonden in de periode na het natuuronderzoek in 2013. Het oostelijk deel is een grasveld met zuidoostelijk en westelijk bomen. In figuur 1.1 is de begrenzing van het plangebied met een witte onderbroken lijn weergegeven.

Het voornemen is om in het plangebied woningen en appartementen te ontwikkelen en een kleine jachthaven te realiseren (zie figuur 1.2). De situatie van 2013 (van voor de nieuwbouw) is in figuur 1.3 weergegeven. Op het Definitief Ontwerp (figuur 1.2) staan bomen in de categorieën uit tabel 1.1:

Figuur 1.1 Plangebied (witte onderbroken lijn) en ligging in Leeuwarden (inzet).

Figuur 1.2 Geplande inrichting plangebied (definitief ontwerp, 29-09-2022)

Tabel 1.1 Weergave van te kappen, te behouden en aan te planten bomen in het Definitief Ontwerp

Bestaande bomen te kappen	
Bestaande boom behouden	
Nieuw te planten boom	

Figuur 1.3 Situatie tijdens het onderzoek in 2013 met links de voormalige kassen (en het bassin) en rechts het voormalig zorgcentrum Parkhove waarvan op het noordelijk deel reeds nieuwbouw heeft plaatsgevonden

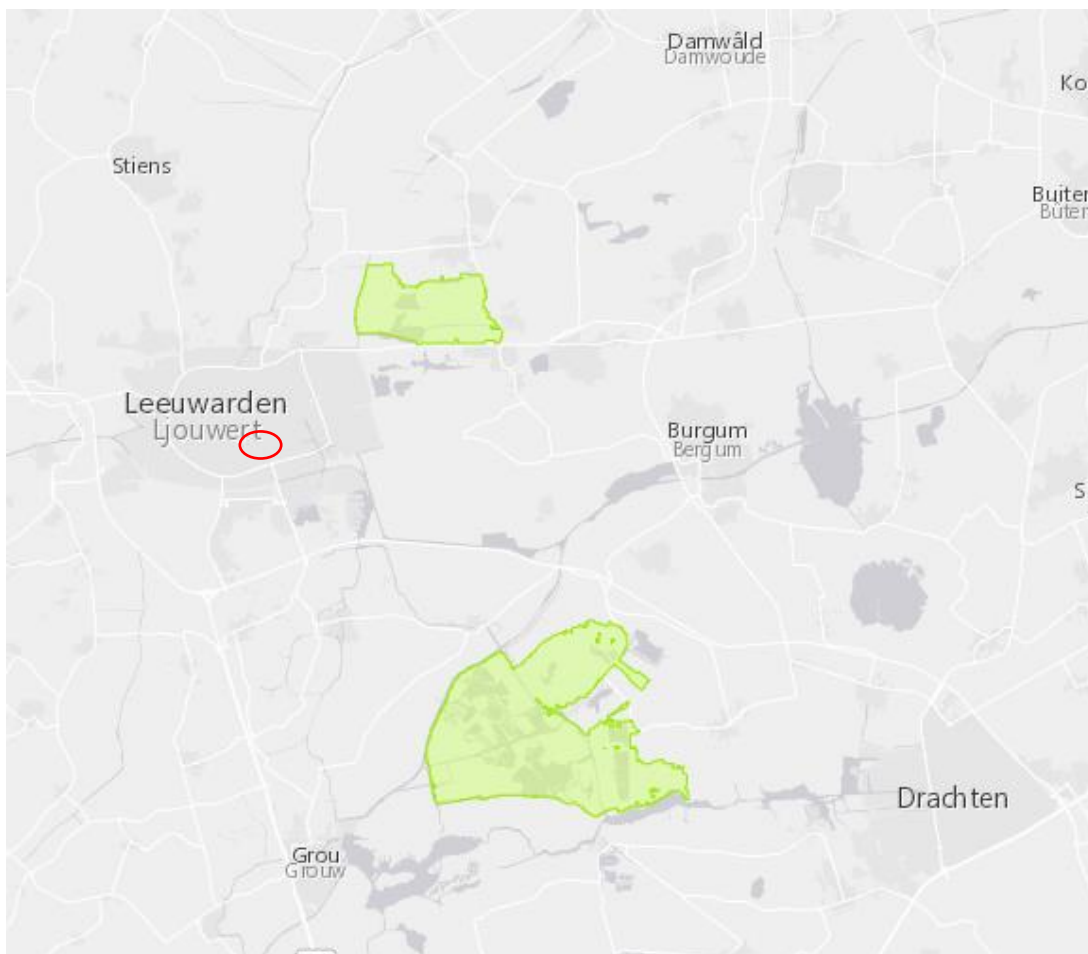
2 Wet natuurbescherming: Natura 2000-gebieden

2.1 Toetsingskader

Bescherming van Natura 2000-gebieden vindt plaats op grond van de Wet natuurbescherming. Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Europese Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat de duurzame instandhouding van soorten en habitats binnen de Europese Unie wordt gewaarborgd. Daarbij zijn instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd voor natuurlijke habitats en/of soorten. Dit kunnen behoudsdoelstellingen zijn voor habitats en leefgebieden van soorten die zich al op het gewenste niveau (kwalitatief en kwantitatief) bevinden of uitbreidings- respectievelijk verbeterdoelstellingen voor habitats en leefgebieden van soorten die zich nog niet op het gewenste niveau bevinden. Om dit toetsbaar te maken, kent de Wet natuurbescherming (Wnb) een goedkeurings-vereiste voor plannen die significante gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, eerste lid, Wnb), en een vergunningsplicht voor projecten en andere handelingen die (significant) negatieve gevolgen voor de betreffende gebieden zouden kunnen hebben (artikel 2.7, tweede lid, Wnb). De goedkeuring of de vergunning wordt alleen verleend wanneer voldoende zeker is dat de instandhoudingsdoelstellingen voor het betreffende Natura 2000-gebied niet in het geding zijn. Wanneer significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden op grond van een passende beoordeling niet kunnen worden uitgesloten, kan alleen goedkeuring aan het plan of een vergunning voor het project worden verleend indien de ADC-toets met succes doorlopen kan worden (artikel 2.8, vierde lid, Wnb). Dat betekent dat het project nodig is omwille van een dwingende reden van groot openbaar belang, er geen alternatief mag zijn met minder grote effecten op Natura 2000 en de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

2.2 Inventarisatie

Voor de inventarisatie van Natura 2000-gebieden is gebruik gemaakt van de gebiedendatabase van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Uit deze gebiedendatabase blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Groote Wielen is (op circa 4,3 km afstand). Dit Natura 2000-gebied is zowel Habitatrichtlijngebied als Vogelrichtlijngebied en is aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. Op iets grotere afstand ligt Natura 2000-gebied de Alde Feanen (8,3 km afstand). Ook dit Natura 2000-gebied is aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. In figuur 2.1 is een globaal overzicht weergegeven van de ligging van het plangebied ten opzichte van de omliggende Natura 2000-gebieden.

Figuur 2.1 Globale ligging van het plangebied (rode cirkel) ten opzichte van Natura 2000-gebied Grote Wielen (groen, noordoostelijk) en Alde Feanen (groen, zuidoostelijk)

Analyse van de mogelijke effecten

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. De dichtstbijzijnde Natura-2000 gebieden liggen op meerdere kilometers afstand. Directe aantasting, zoals oppervlakteverlies en versnippering van een Natura 2000-gebied, is niet aan de orde omdat de werkzaamheden ruim buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied plaatsvinden. Verstoring van verstoringsgevoelige dieren door beweging, geluid, trilling en licht gedurende de realisatiefase en gebruiksfase reikt tot maximaal enkele honderden meters ver. De afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden ligt ruim buiten deze verstoringafstand, dus zijn negatieve effecten op de Natura 2000-gebieden in de omgeving uit te sluiten.

De Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied liggen op een afstand van 4,3 km of meer. In de dichtstbijzijnde gebieden is sprake van stikstofgevoelige habitattypen. Door de werkzaamheden en mogelijk ook door het nieuwe gebruik zal een geringe toename in stikstofdepositie ontstaan.

De Wet stikstofreductie en natuurverbetering voorziet per 1 juli 2021 in een partiële vrijstelling van de vergunningsplicht voor stikstofemissies, afkomstig van bouw- en sloopwerkzaamheden. De aanlegfase kan vanaf die datum buiten beschouwing gelaten worden voor de beoordeling van de vergunningsplicht. Een Aerius-berekening is daarom niet nodig. Disclaimer hierbij is dat er nog geen jurisprudentie beschikbaar is over de vrijstelling, zoals die nu van kracht is. Het kan zijn dat na een rechterlijke uitspraak deze komt te vervallen en alsnog een AERIUS-berekening nodig is. Voor de gebruiksfase geldt de vrijstelling niet en dient een stikstofberekening met de AERIUS Calculator uitgevoerd te worden om mogelijke negatieve effecten van stikstofdepositie te kunnen vaststellen.

3 Wet natuurbescherming: soortenbescherming

3.1 Toetsingskader

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.)

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.);

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
  - *onderdeel a.* in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
  - *onderdeel b.* de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
  - *onderdeel c.* vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijnsoorten* geldt dat voortplantings- en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk mogen worden gedood of verwond.

Voor *Andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet, geldt een ontheffingsplicht. Deze kan alleen worden verleend, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

3.2 Methode

Bronnenonderzoek

De inventarisatie betreft een onderzoek naar de actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten in het plangebied. De inventarisatie bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en een habitatgeschiktheidsbeoordeling.

Het bronnenonderzoek heeft als doel een overzicht te verkrijgen van de beschikbare informatie met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het plangebied en de ruime omgeving er omheen. Hiervoor zijn de volgende bronnen gebruikt:

- NDFF (laatste 5 jaar).
- Soortenatlassen.
- Quick-scan flora en fauna Smeding en Parkhove Leeuwarden (Grontmij, thans Sweco, 2013).

Habitatgeschiktheidsbeoordeling

Op basis van een oriënterend veldbezoek is de geschiktheid van biotopen voor beschermde soorten beoordeeld. Deze beoordeling brengt samen met het bronnenonderzoek de beschermde soorten(groepen) in beeld die in het plangebied (kunnen) voorkomen. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 10 mei 2021 door een deskundig ecooloog van Sweco.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van het bronnenonderzoek en de habitatgeschiktheidsbeoordeling wordt een inschatting gemaakt in hoeverre de te verwachten soort(groepen)en en/of het geschikte biotoop beïnvloed kunnen worden door de voorgenomen activiteit. Op basis van deze analyse wordt geconcludeerd voor welke soort(groepen) er nader (veld)onderzoek en eventueel ontheffingsplicht in het kader van Wet natuurbescherming van toepassing is. Het onderzoek beperkt zich tot op grond van de Wet Natuurbescherming beschermde plant- en diersoorten. Niet-beschermde Rode lijstsoorten die in het plangebied (kunnen) voorkomen, zoals diverse soorten paddenstoelen en vaatplanten, worden niet in het onderzoek betrokken omdat deze soorten niet relevant zijn voor toetsing aan de Wet Natuurbescherming.

3.3 Voorkomende ecotopen

- (Verruigd) grasland en kale grond.
- Bomenrijen.
- Struiken langs de bomen en paden.
- Waterpartijen: bassin en doodlopende zijtak Potmarge.

3.4 Planten

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Binnen of in de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van beschermde plantensoorten (NDFF, 2016-2021).

Tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen gedaan van beschermde plantensoorten.

Wel waargenomen zijn soorten als braam, zuring, brandnetel, boterbloem, distel, zilverschoon, berenklauw, paardenbloem, fluitenkruid, tuinjudaspenning en klaver. De bodem is bedekt met een vrijwel aaneengesloten plag en waar dit niet zo is, is de grond op het oog voedselrijk. Beschermde soorten worden hier niet verwacht.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

De werkzaamheden hebben geen effect op plantensoorten, behorend tot de beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming, aangezien deze niet voorkomen in het plangebied. Beschermde soorten zijn op basis van de biotoopkenmerken ook niet te verwachten.

Aanvullend onderzoek naar beschermde planten en een mogelijke ontheffingsprocedure zijn daarom niet nodig.

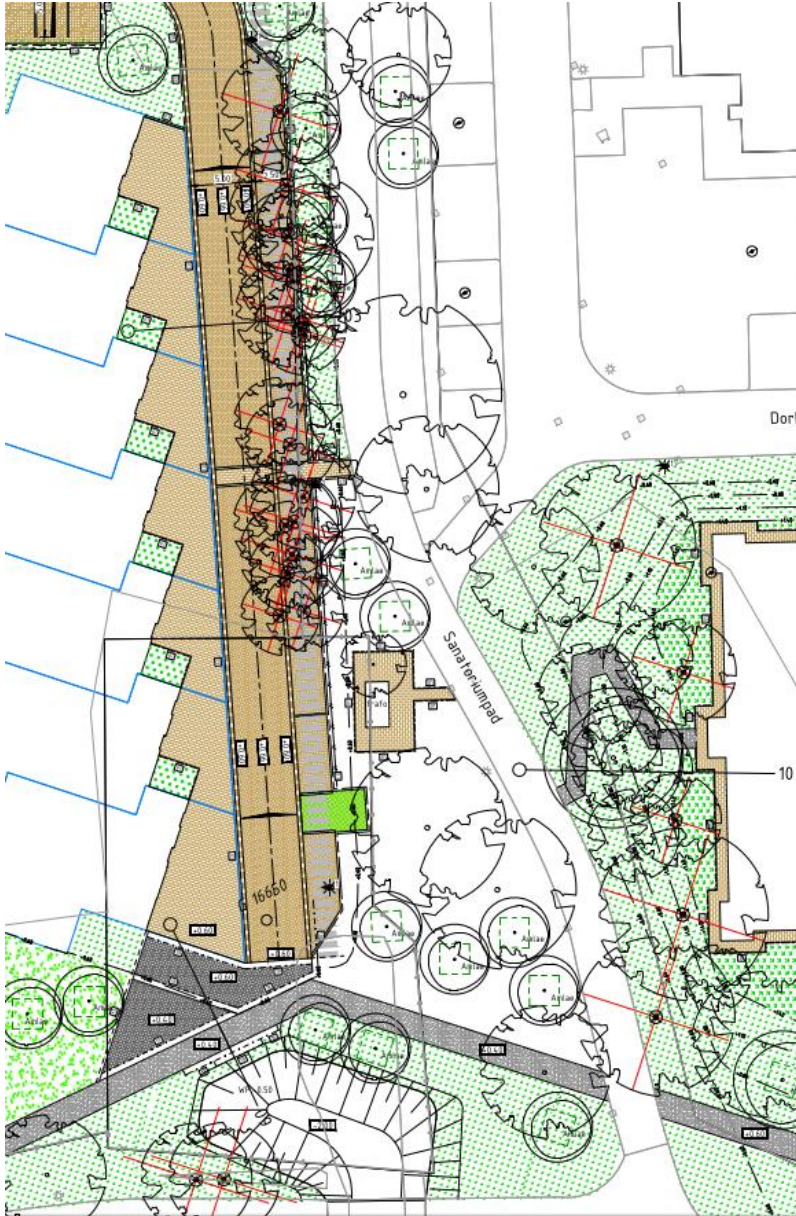
3.5 Vleermuizen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Er zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van gewone- en ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis (NDFF, 2016-2021).

In het plangebied zijn bomen aanwezig die mogelijk kunnen dienen als vliegroute, foerageergebied en er kunnen verblijfplaatsen in aanwezig zijn. In één van de elzen in het zuidoostelijk deel van het plangebied is een holte waargenomen die mogelijk geschikt is als vleermuisverblijf. Deze boom, en ook de bomen rondom deze boom, blijven behouden (zie figuur 1.2).

De bomen die niet behouden blijven, zijn met name bomen aan de westzijde van de Huizumerstraat (fietspad), maar ook een aantal aan de oostzijde van dit pad en twee bomen nabij de aan te leggen (kleine) jachthaven. Deze bomen zijn weergegeven in figuur 1.2 en figuur 3.1. met een rood kruis. Er zijn geen opstallen aanwezig.

Figuur 3.1 Te kappen bomen (rood kruis)

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Binnen het plangebied zijn bomen aanwezig. Deze bomen blijven voor het grootste deel behouden. In de te kappen bomen zijn tijdens het veldbezoek geen holtes aangetroffen die geschikt zijn als vleermuisverblijf. De mogelijke functie van de bomen als vliegroute kan blijven bestaan, omdat overal waar gekapt wordt een parallelle structuur van bomen (direct naast de te kappen boom of aan de andere kant van het pad) aanwezig is. Ook blijft voldoende foerageergebied over en dit is ook in de omgeving buiten het plangebied aanwezig. De bomen die blijven en waar met uitzondering van een eerder genoemde els geen holtes zijn aangetroffen, blijven wel beschikbaar voor toekomstige verblijfplaatsen. Bovendien is in het Definitief Ontwerp ook uitgegaan van nieuwe aanplant van een groot aantal bomen.

Het mogelijk gebruik door vleermuizen van de bomen in het plangebied betekent wel dat niet alleen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden geen verlichting op de bomen dient te schijnen, maar ook dat in het nieuwe plan nabij de bomen geen of vleermuisvriendelijke verlichting wordt ingezet. Hiervan uitgaande, treden geen negatieve effecten op vleermuizen op. Als de kap van de bomen, zoals weergegeven in het Definitief Ontwerp na 2023 is voorzien, dient een nieuwe controle op aanwezigheid van potentiële vleermuisverblijven plaats te vinden.

3.6 Overige zoogdieren

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde zoogdieren (NDFF, 2016-2021). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van (beschermde) zoogdieren of verblijfplaatsen van zoogdieren waargenomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Nader onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde zoogdiersoorten en een eventuele ontheffingsprocedure zijn niet nodig, omdat geen beschermde soorten zijn waargenomen in de omgeving en, gezien de ligging en aard van het plangebied, ook niet worden verwacht. Negatieve effecten op beschermde zoogdieren door de werkzaamheden en het nieuwe gebruik zijn uitgesloten.

3.7 Vogels

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Alle inheemse vogels zijn als Vogelrichtlijnsoort beschermd conform artikel 3.1 Wet natuurbescherming. Vogels zijn te allen tijde gedurende het broedseizoen beschermd. Op basis van het bronnenonderzoek is vastgesteld dat er in de directe en wijde omgeving van het plangebied veel (broed)vogelsoorten zijn waargenomen (NDFF, 2016-2021). In de bomen, waaronder de bomen die gekapt gaan worden (zie figuur 1.2), zijn geen mogelijk jaarrond beschermde nesten aanwezig.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Verstoring van vogels treedt op wanneer er werkzaamheden uitgevoerd worden in de nabijheid van broedende vogels in en rond het werkgebied. Het betreft voor het te bebouwen plangebied broedende vogels in bomen, struiken, ruigte en oevers.

Door buiten het broedseizoen te werken, wordt verstoring van broedende vogels voorkomen. De broedperiode loopt globaal van half maart tot begin augustus. Indien het niet te vermijden is in het broedseizoen te werken, dient eerst onderzocht te worden of er in de nabijheid nesten of broedende vogels aanwezig zijn die verstoord kunnen worden. Indien dit het geval is, wordt gewacht met de werkzaamheden tot het moment dat de vogels uitgevlogen zijn. Er zijn in de bomen, waaronder de te kappen bomen, in het plangebied geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Als de kap van de bomen, zoals weergegeven in het Definitief Ontwerp na 2023 is voorzien, dient een nieuwe controle op aanwezigheid van potentieel jaarrond beschermde nesten plaats te vinden.

3.8 Amfibieën en Reptielen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde amfibieën en reptielen (NDFF, 2016-2021). Het plangebied ligt buiten het verspreidingsgebied van pool- en heikikker en het biedt voor deze soorten ook geen geschikt leefgebied. Verder ligt het aan de rand van het verspreidingsgebied van ringslang en buiten het verspreidingsgebied van overige reptielen. Binnen het plangebied is wel habitat aanwezig voor algemene soorten amfibieën. Er is sprake van ruigte, er is een bassin aanwezig en het grenst aan de Potmarge, waarvan een doodlopende zijtak binnen het plangebied ligt. In het bassin zijn kikkers gehoord tijdens het veldbezoek.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Op basis van de verspreidingsatlas en de aard van het plangebied zijn beschermde amfibieën en reptielen hier niet te verwachten. Door de voorgenomen ontwikkelingen verdwijnt geen leefgebied van deze soortgroepen. Voor tijdens de werkzaamheden aanwezige (vrijgestelde) soorten dient de zorgplicht in acht genomen te worden, wat voornamelijk inhoudt dat deze de gelegenheid moet worden geboden het plangebied te verlaten. Bij het verwijderen van het bassin, is het in het kader van de zorgplicht van belang dit voorzichtig te legen in de Potmarge of de doorlopende zijtak. Er hoeft voor amfibieën en reptielen geen aanvullend onderzoek plaats te vinden en vergunning / ontheffing te worden aangevraagd. Bij het in acht nemen van de zorgplicht, zijn negatieve effecten uitgesloten.

3.9 Vissen

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

In het plangebied en omgeving zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vissen (NDFF, 2016-2021). In het westelijk deel van het plangebied staat een oud bassin dat ongeschikt is voor vissen, omdat het zonder regenwater droog zal staan. Ook is verder oostelijk een doodlopende zijtak van de Potmarge aanwezig waar wel vissen kunnen voorkomen.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er zijn in de omgeving van het plangebied geen beschermde soorten waargenomen. Tijdens de werkzaamheden voor de realisatie van een kleine jachthaven ter plaatse van de doodlopende zijtak moet gezorgd worden dat vissen weg kunnen zwemmen (zorgplicht). Dat kan door richting de Potmarge te werken.

Als de zorgplicht in acht wordt genomen, hebben de werkzaamheden hebben geen negatief effect op vissen en aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

3.10 Ongewervelden

Actueel en potentieel voorkomende beschermde soorten

Vanuit het bronnenonderzoek zijn geen waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen, vlinders of andere insecten (NDFF, 2016-2021). In het plangebied is geen specifiek habitat aanwezig voor beschermde ongewervelden. Het te bebouwen plangebied bestaat uit grasveld, bomen en begroeiing langs de Potmarge. Dergelijk habitat is in de omgeving ruimschoots aanwezig. Verder blijven de bomen behouden. Tijdens het veldbezoek zijn geen aanvullende waarnemingen gedaan.

Analyse en toetsing van mogelijke effecten

Er zijn geen beschermde ongewervelden aangetroffen in de omgeving van het plangebied en op basis van het aanwezige habitat ook niet te verwachten. Het gras en de ruigte die verdwijnen door de ontwikkeling zijn bovendien in de omgeving ruimschoots aanwezig. Derhalve hebben de werkzaamheden geen negatief effect op deze soortgroep en is aanvullend onderzoek niet noodzakelijk.

4 Natuurbeleidskaders

4.1 Toetsingskader

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd, bestaat uit:

- Provinciaal beleid:
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN).

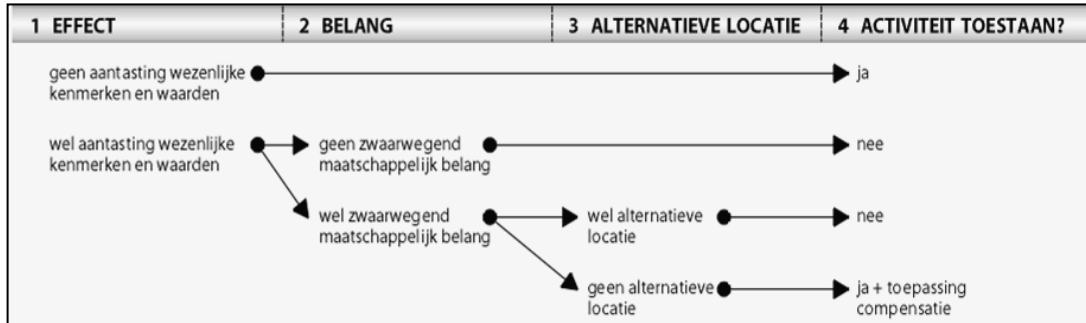
4.2 Natuurnetwerk Nederland

Toetsingskader

De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

De afweging voor ingrepen in het NNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een NNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op het NNN uitkomst bieden om projecten in het NNN te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van NNN-gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij, procedure'.

Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen, indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.

Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Inventarisatie

Het plangebied ligt op grote afstand van NNN-gebied (in Friesland EHS). In figuur 4.1 is de ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van NNN (EHS, groen, blauw en oranje) weergegeven.

Analyse en toetsing effecten

Vanwege de afstand tot NNN Friesland zijn negatieve effecten ten aanzien van de kernwaarden van NNN zowel door de aanleg als door het toekomstige gebruik uitgesloten.

Figuur 4.1 Ligging plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van NNN (EHS, groen/blauw) en natuur buiten NNN (EHS, oranje) (bron: Provincie Friesland).

5 Conclusies

Wet natuurbescherming

Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Groote Wielen ligt op 4,3 km afstand. Door de afstand tussen het Natura 2000-gebied en het plangebied zullen geen negatieve effecten ontstaan door verstoring door licht, geluid en beweging. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (en ook verder gelegen gebieden) is aangewezen voor stikstofgevoelige habitattypen. Met de Aerius Calculator zal worden berekend of door de werkzaamheden en in de toekomstige situatie al dan niet additionele stikstofuitstoot plaatsvindt op stikstofgevoelige habitattypen. Dit wordt separaat gerapporteerd.

Soortenbescherming

Binnen het plangebied zijn naast vleermuizen geen waarnemingen bekend van beschermde soorten. Hoewel bomen worden gekapt, gaat voor vleermuizen geen leefgebied verloren. Vanwege parallelle structuren blijven mogelijk aanwezige vliegroutes intact, ook blijft voldoende foerageergebied aanwezig omdat het grootste deel van de bomen behouden blijft, in de omgeving ook veel bomen aanwezig zijn en er nieuwe bomen worden aangeplant. De els waarin een holte is aangetroffen die geschikt zou kunnen zijn als vleermuisverblijf, blijft, evenals de omringende bomen, behouden. Als de kap van de bomen – zoals weergegeven in het Definitief Ontwerp – niet binnen een jaar (na 2023) is voorzien, dient een nieuwe controle op aanwezigheid van potentiële vleermuisverblijven plaats te vinden. Dit geldt ook voor mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten van vogels.

Het plangebied en directe omgeving kan gebruikt worden als broedplaats voor vogels. Om verstoring van *broedende vogels* in het plangebied en directe omgeving te voorkomen, zullen de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grootweg half maart tot en met juli met uitloop tot halverwege augustus) uitgevoerd moeten worden. Indien uitvoering van de werkzaamheden in het broedseizoen niet is te voorkomen en in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord, dient het terrein – voorafgaand aan de werkzaamheden – geïnspecteerd te worden door een deskundig ecooloog op aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Deze dienen gespaard te blijven zolang ze in gebruik zijn en mogen niet worden verstoord. Potentieel jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen in de bomen. Als de kap van de bomen – zoals weergegeven in het Definitief Ontwerp – niet binnen een jaar is voorzien, dient opnieuw gecontroleerd te worden op mogelijk aanwezige jaarrond beschermde nesten.

Zorgplicht

Om verstoring van migrerende, overvliegende of foeragerende vleermuizen te voorkomen, dienen de werkzaamheden zo veel als mogelijk overdag uitgevoerd te worden en dient, waar mogelijk, tussen zonsopgang en zonsopgang geen directe werkverlichting of strooiverlichting (met uitzondering van voertuigen) toegepast te worden.

Voor eventueel aanwezige algemene (vrijgestelde) soorten in provincie Friesland geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Hiervoor geldt wel de zorgplicht, wat betekent dat nadelige gevolgen voor planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Aanwezige dieren dienen in de gelegenheid gesteld te worden het plangebied te verlaten. Dit geldt uiteraard ook voor beschermde soorten uit natuurgebieden in de omgeving.

Natuurbeleidskaders

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied valt buiten de begrenzing van NNN Friesland. Door de werkzaamheden en het nieuwe gebruik, dat gelijk is aan het huidige gebruik, treden geen negatieve effecten op ten aanzien van NNN.

Samenvattende tabel

Gebiedsbescherming	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Natura 2000-gebieden:	Mogelijk stikstof	Aerius berekening	mogelijk

Soortenbescherming	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Planten	Geen	Geen	Geen
Vleermuizen	Geen	Bij uitgestelde bomenkap aanvullende inspectie holtes	Zorgplicht: - Overdag werken -aangepaste verlichting in ontwerp -mogelijk nav inspectie
Overige zoogdieren	Geen	Geen	Zorgplicht
Vogels	Verstoring broedvogels	Bij uitgestelde bomenkap aanvullende inspectie jaarrond nesten	- Werken buiten broedseizoen (half maart – begin augustus) -mogelijk nav inspectie
Amfibieën en reptielen	Geen	Geen	Zorgplicht.
Vissen	Geen	Geen	Geen
Ongewervelden	Geen	Geen	Geen

Natuurbeleidskaders	Effecten	Nader onderzoek	Nadere procedure / mitigerende maatregelen
Natuurnetwerk Nederland	Geen	Geen	Geen

6 Bronnenlijst

- Mei 2021: Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).
- Mei 2021: <https://www.verspreidingsatlas.nl/>.
- Mei 2021 EHS Fryslan.
- Mei 2021: <https://www.natura2000.nl>.
- Quick-scan flora en fauna Smeding en Parkhove Leeuwarden, Grontmij, 327715, april 2013.